

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Michaela Nipperta a soudců JUDr. Čestmíra Slaného a JUDr. Jiřího Körblera ve věci

žalobce: **JUDr. Ondřej K.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Adámkem
sídlem Lazarská 1719/5, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o zadostiučinění za nemajetkovou újmu, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. dubna 2019, č.j. 19C 6/2012-256,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku o věci samé **mění tak**, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 13 320 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku, jinak **se** ohledně částky 500 000 Kč **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 8 288 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Petra Adámka.

Odůvodnění

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci 513 320 Kč a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na náhradě nákladů řízení 74 938 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Pečenková.

2. Takto rozhodl poté, co byl jeho předchozí -v pořadí třetí- rozsudek č.j. 19C 6/2012-199 ze dne 5.6.2018, jímž bylo žalované uloženo zaplatit žalobci 313 320 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), ohledně částky 500 000 Kč byla žaloba zamítnuta (výrok II.) a žalované bylo uloženo zaplatit žalobci na nákladech řízení 57 596 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok III.), k odvolání žalobce i žalované usnesením Městského soudu v Praze z 12.12.2018, č.j. 54 Co 383/2018-239, ve výroku I. ohledně částky 13 320 Kč a ve výrocích II. a III. zrušen a v tomto rozsahu mu byla věc vrácena k dalšímu řízení.
3. Při svém rozhodování vzal soud I. stupně obsahem spisu Městského soudu v Praze sp.zn. 2T 3/2005 za prokázáno, že dne 14.1.2002 bylo usnesením Policejního prezidia ČR, Úřadu finanční kriminality a ochrany státu, služby kriminální policie a vyšetřování, žalobci sděleno obvinění z trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. c), odst. 4 tr. zákona, spáchaného formou účastenství (§ 10 odst. 1 písm. c/ tr. zákona), dne 26. 2. 2003 mu bylo sděleno obvinění pro trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. c/, odst. 4 tr. zákona, spáchaný ve stadiu pokusu (§ 8 odst. 1 tr. zákona) ve formě pomoci (§ 10 odst. 1 písm. c/ tr. zákona). Žalobce byl vyslýchán v procesním postavení obviněného 5.3.2003, 28.8.2003 a 27.1.2004; dne 28.12.2005 byla na žalobce spolu s ostatními obviněnými podána státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze obžaloba pro spáchání trestného činu pokusu trestného činu poškozování věřitele a jako pomoc k tomuto trestnému činu. Ve věci se konalo celkem 47 hlavních líčení. Rozsudkem Městského soudu v Praze č.j. 2T 3/2005-9688 ze dne 8.12.2008 byl žalobce spolu s dalšími čtyřmi spoluobviněnými zproštěn obžaloby z důvodu, že označené skutky nejsou trestnými činy. K odvolání státního zástupce Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 30.3.2010 tento rozsudek týkající se zproštění obžaloby PhDr. Vladimíra Ž., JUDr. Aleše R. a JUDr. Ondřeje K. zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Při hlavním líčení konaném dne 12.10.2010 tento soud žalobce odsoudil za spáchání pokusu trestného činu poškozování věřitele k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odloženému na zkušební dobu dvou let. Proti výroku o vině i trestu podali všichni odsouzení odvolání, na základě kterého Vrchní soud v Praze ve veřejném zasedání dne 25.5.2011 posledně uvedený rozsudek zrušil a znovu rozhodl tak, že všichni obžalovaní byli zproštěni obžaloby podle § 226 písm. b) tr. řádu, neboť skutek, který jim byl kladen za vinu, není trestným činem, přičemž toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 25.5.2011. Rozhodnutím představenstva České advokátní komory č. P 154/02, P 155/02 ze dne 11.6.2002 byl žalobci pozastaven výkon advokacie do pravomocného skončení trestního řízení vedeného proti němu na podkladě sděleného obvinění ze 14.1.2002 a toto rozhodnutí bylo zrušeno dne 5.4.2004. K tvrzení žalobce o výrazném zásahu trestního stíhání do jeho osobnostní, profesní a rodinné sféry vyslechl soud I. stupně žalobce a celkem 6 svědků a ohledně rozsahu medializace trestního řízení vedeného proti osobě žalobce provedl řadu listinných důkazů, přičemž v některých z článků (Lidové noviny xxx a xxx; Právo xxx, xxx a xxx, DNES xxx a xxx; Blesk xxx a xxx) bylo v souvislosti s trestním řízením zmíněno žalobcovo jméno. Dále vyšel ze zjištění, že žalobce nárok na náhradu škody ve výši 586 791,50 Kč a na poskytnutí zadostiučinění ve výši 1 000 000 Kč předběžně uplatnil 22.11.2011 u žalované, která mu za vzniklou nemajetkovou újmu poskytla 115 000 Kč, na základě rozsudku soudu I. stupně č.j. 19C 6/2012-103 ze dne 11.3.2014 mu zaplatila 71 680 Kč, na základě dalšího rozsudku soudu I. stupně č.j. 19C 6/2012-138 ze dne 27.1.2015 (posléze zrušenému) mu zaplatila 13 320 Kč a rozsudkem soudu I. stupně č.j. 19C 6/2012-199 bylo žalobci pravomocně přiznáno dalších 300 000 Kč.
4. Na podkladě takto zjištěného skutkového stavu soud I. stupně s odkazem na § 5 písm. a), § 7 odst. 1, § 8 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb. shledal existenci odpovědnostního titulu, tj. nezákonného rozhodnutí, jímž je usnesení o zahájení trestního stíhání (§ 160 odst. 1 tr. řádu) v případě, kdy trestní stíhání nekončí pravomocným odsouzením (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 25 Cdo 1487/2001). S ohledem na průběh daného řízení a jeho délku, povahu trestní věci, která byla žalobci kladena za vinu a zásahy do osobnostních sfér dovodil, že samotné konstatování porušení práva se v daném případě nejví dostatečným zadostiučiněním. Ohledně rozsahu způsobené

nemajetkové újmy vycházel ve smyslu judikatury (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 2813/2011 a 30 Cdo 2256/2011) především z povahy trestní věci, délky trestního řízení a z následků způsobených trestním řízením v osobnostní a profesní sféře poškozeného. Hodnotil, že žalobce byl stíhán pro závažnou trestnou činnost, za kterou mu hrozil trest odnětí svobody ve výměře 2 až 8 let; trestní řízení probíhalo s pěti obžalovanými po dobu 9 let a 4 měsíců (od 14.1.2002 do 25.5.2011), konalo se v něm celkem 47 hlavních líčení a jedno veřejné zasedání u Vrchního soudu v Praze, věc byla opakovaně projednávána na dvou stupních soudní soustavy a ač nebyl žalobce stíhán vazebně, jeho trestní stíhání bylo značně medializováno v celostátním televizním vysílání, rozhlasu, tištěných médiích i médiích internetových, přičemž v některých z nich byl žalobce označen přímo jménem a příjmením a vyslechnutí svědci rovněž potvrdili intenzivní zásah vedení trestního stíhání do roviny osobní, rodinné i do profesního života žalobce. Pro žalobce byla nejhorší zřejmě prvotní fáze trestního stíhání, neboť pochází z malého města, ovšem intenzivně vnímal i pokračování trestního řízení v dalších letech, a to především s ohledem na to, že měl manželku na mateřské dovolené s malým dítětem, která byla v podstatě závislá finančně a ekonomicky na jeho zaměstnání. Vedení trestního řízení se projevilo i v tom, že po dobu téměř dvou let (11.6.2002 - 5.4.2004) mu byl pozastaven výkon advokacie. Poté bylo pro žalobce velmi obtížné vrátit se zpět ke svému zaměstnání, neboť i přes zrušení rozhodnutí Českou advokátní komorou jeho dobré jméno vedením trestního řízení značně utrpělo a klienti se od něho odvraceli. Jeho samostatná advokátní praxe zkrachovala a v r. 2007 byl nucen se nechat zaměstnat v jiné advokátní kanceláři, avšak i v tomto období dál pociťoval výrazný zásah do své osobnostní sféry týkající se právě narušení jeho pověsti a získání důvěry klientů, což potvrdili žalobcovi spolupracovníci z té doby. V příčinné souvislosti s trestním stíháním došlo také ke změnám povahy a osobnostní stránky žalobce, přičemž nejistotu ohledně výsledku trestního řízení žalobce pociťoval po extrémní dobu 9 let a 4 měsíců. Tvzení o neposkytnutí hypotéky na nové bydlení však nedokázal prokázat. Stran výše finančního zadostiučinění vyšel z nálezů Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 554/04, I.ÚS 3016/11 a III.ÚS 1263/17, provedl srovnání s obdobnými případy a poukázal na rozhodnutí téhož soudu sp.zn. 26C 297/2011 z 25.10.2012 (potvrzené rozsudkem Městského soudu v Praze z 11.4.2013, č.j. 20 Co 48/2013-137) týkající se renomovaného advokáta a pedagoga Univerzity Karlovy v Praze, jemuž bylo za trestní stíhání pro tr. čin krácení daně, poplatku nebo obdobné dávky trvající 8 let, přičemž také šlo o vysoce medializovaný případ, přiznáno odškodnění ve výši 360 000 Kč, dále na rozhodnutí sp.zn. 10C 284/2011 ze dne 2.6.2015 týkající se téhož advokáta a pedagoga, jemuž bylo za trestní stíhání pro tr. čin poškození věřitele trvající 9 let a 7 měsíců, když i tento případ byl značně medializován, přiznáno odškodnění -i s dobrovolným plněním žalované- ve výši 500 000 Kč a konečně i na rozhodnutí sp.zn. 19C 304/2011, kdy advokátka a správkyňe konkursní podstaty byla stíhána pro trestný čin krivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku po dobu 5 let a 8 měsíců, byla vyškrtuta ze seznamu konkursních správců, byl jí pozastaven výkon advokacie v souvislosti s nezákonným trestním stíháním, opakovaně proto budovala kariéru, výrazně byla ovlivněna její osobnostní, profesní, výdělková a zdravotní stránka, a bylo jí přiznáno odškodnění v částce 500 000 Kč. S poukazem na závěry Nejvyššího soudu ČR uvedené v rozhodnutí sp.zn. 30 Cdo 2813/2011 a 30 Cdo 2256/2011 vycházel především z povahy trestní věci, délky trestního řízení a z následků způsobených trestním řízením ve sféře osobnostní i profesní, vzal v úvahu i to, že značnou roli hrála medializace daného případu, ovšem státu nelze přičítat k tíži, že princip presumpce neviny byl narušen sdělovacími prostředky, neboť dochází k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a újmou (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 4280/2011, 30 Cdo 2200/2015). Uzavřel tak, že adekvátním odškodněním je částka 500 000 Kč, která byla přiznána i v obdobném případě pod sp.zn. 10C 284/2011 tamního soudu a při zohlednění částečného plnění žalovanou v dílčí částce 13 320 Kč proto žalobu ohledně zbývajících žalobcova nároku zamítl, když plnění nad rámec uvedených mezí neshledal důvodným. O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 o.s.ř., když rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včas odvolání, ve kterém uvedl, že soud I. stupně celý případ po skutkové stránce prověřil a zjistil správně, avšak nesouhlasí se zamítnutím žaloby ohledně částky 513 320 Kč, když je přesvědčen, že jeho nárok na peněžité zadostiučinění za nemajetkovou újmu v celkové výši 1 000 000 Kč je plně důvodný. Za účelem určení výše finančního zadostiučinění soud I. stupně poukázal na dvě -dle jeho názoru- srovnatelná rozhodnutí téhož soudu, která také při komparaci využil. Jedná se však opět o stejné případy, které použil již ve svých předchozích rozhodnutích v této věci a nad jejich rámec uvedl i třetí rozhodnutí. Jak k výběru srovnávacích případů, tak k samotnému srovnání těchto případů s jeho věcí má však řadu výhrad, zejména v oblasti posuzování následků v osobnostní sféře poškozené osoby. Oproti srovnávaným případům vykazuje jeho kauza odlišnosti např. v tom, že neměl obavu pouze o manželku, ale i o své malé děti, které na něm byly stejně jako manželka zcela finančně závislé; žil a žije v malém městě, kde byla trestní situace vnímána odlišně od velkých měst; dostal se do velmi složité osobní finanční a ekonomické situace, která měla zásadní vliv na životní úroveň jeho, manželky a dětí; nebyla mu poskytnuta hypotéka; po celé řadě peripetií se musel nechat zaměstnat v jiné advokátní kanceláři. Intenzita zásahů do jeho osobnostní sféry, především v oblasti rodinného a profesního života, zvýšila medializace případu, která byla v jeho případě bezprecedentně masivní, rozsáhlá, intenzivní, neskutečně dlouhá a byla vedena všemi možnými sdělovacími prostředky. A právě i tento aspekt odpovědnosti státu za zásah do jeho života by měl být při posuzování výše finančního zadostiučinění zohledněn, což soud I. stupně nečinil, když zřejmě vycházel z předpokladu uvedeného již v rozsudku z 5.6.2018, že nelze státu přičítat k tíži, že princip presumpce nevinoty byl narušen sdělovacími prostředky, či dokonce, že jimi byl narušen ve značné míře. V neposlední řadě namítal, že částka 13 320 Kč mu byla žalovanou vyplacena na základě tehdy pravomocného rozsudku č.j. 19C 6/2012-138, který však byl následně zrušen a zamítnutím žaloby co do částky 513 320 Kč mu tak bylo příslušnými rozhodnutími přiznáno zadostiučinění nikoli v částce 500 000 Kč, ale pouze ve výši 486 680 Kč. Závěrem proto navrhl, aby byl napadený rozsudek změněn tak, že žalovaná je povinna mu částku 513 320 Kč zaplatit.
6. Žalovaná se k podanému odvolání nevyjádřila a podáním z 9.8.2019 omluvila svoji nepřítomnost u jednání odvolacího soudu dne 26.9.2019 a souhlasila s tím, aby jednání proběhlo bez její účasti.
7. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 212 a § 212a o.s.ř.) a odvolání shledal zčásti opodstatněným.
8. Soud I. stupně postupoval v intencích kasačního usnesení Městského soudu v Praze č.j. 54 Co 383/2018-239 ze dne 12.12.2018 a poté, co dokazování v potřebném rozsahu doplnil, správně zjistil skutkový stav a nepochybil ani při právním posouzení věci. Ve svém novém rozhodnutí provedl komparaci výše peněžitého zadostiučinění náležejícího žalobci s dvěma, resp. třemi svými skutkově obdobnými rozhodnutími a i odvolací soud pokládá částku 500 000 Kč, které se žalobci dostalo, za postačující při srovnání s obdobnou věcí vedenou tímž soudem I. stupně pod sp.zn. 10C 284/2011 (srov. § 13 o.z.). V tomto směru si odvolací soud dovoluje v zájmu stručnosti odkázat na přesvědčivé a vyčerpávající odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž se ztotožňuje. Soud I. stupně však pochybil potud, když žalobu zamítl i ohledně částky 13 320 Kč, kterou žalobkyně žalobci zaplatila na základě pravomocného, ovšem následně zrušeného rozsudku, a bylo tudíž na místě ji žalobci přiznat znovu (115 000 Kč + 71 680 Kč + + 300 000 Kč + 13 320 Kč = 500 000 Kč).
9. Z uvedených důvodů byl proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změněn jen tak, že žalovaná je povinna žalobci zaplatit 13 320 Kč, jinak byl v tomto výroku ohledně částky 500 000 Kč jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrzen.
10. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a žalobci byla přiznána náhrada nákladů spočívající v odměně advokáta za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč (odvolání a účast při jednání odvolacího soudu) podle § 6 odst. 1, § 7 bodu 5, § 9 odst. 4

písm. a), § 11 odst. 1 písm. g), k) vyhl. č. 177/1996 Sb., ve dvou paušálních náhradách po 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky) a v 21% náhradě za daň z přidané hodnoty (§ 137 odst. 3 o.s.ř.).

Poučení

Proti tomuto rozsudku je možno podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, avšak pouze za podmínek uvedených v ustanovení § 237 občanského soudního řádu.

Praha 26. září 2019

Mgr. Michael Nippert v. r.
předseda senátu

podepsáno zastupujícím členem senátu JUDr. Körblerem z důvodu dočasného přidělení (stáž) Mgr. Nipperta k Nejvyššímu soudu ČR